

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
הפקולטה למדעי הרוח והחברה

המחלקה לפוליטיקה וממשל תשע"ח

מבוא לפוליטיקה השוואתית

138-1-291

סמסטר א' 4 נ"ז

יום ב' 14-16 ; יום ד' 1000-1200

מרצה: דר' גל אריאלי

galariel@bgu.ac.il

שעות קבלה של המרצה: יום ד' 1230-1330/על פי תיאום מראש (חדר 670).

עוזרת הוראה: אנה ליציניצר annalic@post.bgu.ac.il

הקורס מבוא לפוליטיקה השוואתית מהווה נדבך משמעותי בלימודי הפוליטיקה. מטרת הקורס היא להבין תופעות פוליטיות תוך שימוש במתודה השוואתית – אחד מכלי המחקר המרכזיים במדע המדינה. הקורס יתבסס על השוואת משטרים, מוסדות, שחקנים ותהליכים פוליטיים במדינות שונות. הקורס יספק בסיס תיאורטי וידע אמפירי להבנת תופעות מרכזיות בפוליטיקה תוך התמקדות בהסדרים מוסדיים.

דרישות הקורס:

- נוכחות והשתתפות פעילה בשיעורים.
- קריאת חומרי הקריאה לפני כל שיעור על פי רשימת הקריאה. **ההרצאות מבוססות על ההנחה שחומרי הקריאה הרלוונטיים נקראו לפני השיעור.** כמו כן, קיימת חפיפה חלקית בלבד בין ההרצאות לבין חומרי הקריאה הנדרשים לבחינה.
- בנוסף לחומרי הקריאה המפורטים בסילבוס יועלו לאתר הקורס במהלך הסמסטר הפניות שונות לידיעות חדשותיות/קטעי קריאה קצרים נוספים. יש לעקוב אחר אתר הקורס ולעין בקטעים הללו מעת לעת.
- בחינה מסכמת (61% מציון הקורס).
- בוחן מגן (30% מציון הקורס). הבוחן יתקיים במהלך הסמסטר. הבוחן הינו **בוחן מגן**, דהיינו, ציון הבוחן ייכלל בציון הסופי **רק אם** הציון של הבוחן יהיה גבוה מהציון של בחינת הסיכום. **ביצוע בוחן המגן הוא תנאי זכאות לציון בקורס.** בקשות לקיום מועד נוסף יש להפנות **לוועדת ההוראה המחלקתית** בהתאם לנהלי האוניברסיטה.
- תרגילים קצרים (9% מציון הקורס). במהלך הקורס יש לבצע **שלושה** תרגילים קצרים **מתוך חמישה** תרגילים (3*3). **לא ניתן להגיש את התרגילים באיחור.**

חומרי הקריאה השוטפת

הספר המרכזי של הקורס הינו :

הייג, רוד והרופ מרטין. (2011). *פוליטיקה השוואתית*. רעננה: האוניברסיטה הפתוחה. להלן, "הייג והרופ".

בנוסף, יהיה עליכם לקרוא את הפרק הזה :

Simon Hix, 2014. The EU as a New Political System, In D. Caramani, (Ed.) *Comparative Politics*, Oxford: Oxford University Press. Chapter 23.

חומרי הקריאה עומדים לרשותכם בספריית השמורים.

הבחינה המסכמת (61% מציון הקורס)

הבחינה המסכמת תכלול את כל חומר ההרצאות ואת כל חומרי הקריאה. כמו כן, הבחינה תכלול גם התייחסות למדינות הנכללות בבוחן המגן. בחינה לדוגמא ניתן למצוא באתר הקורס. מרכיבי הבחינה המסכמת הם :

- הסבר מושגים (2/4 ; 20 נקודות): כל יחידת לימוד במהלך הקורס מלווה במספר מושגים (המושגים יופיעו באתר הקורס כחלק מכל יחידת לימוד). בבחינה תתבקשו להסביר בקצרה מושגים אלו.
- שאלות קצרות (2/4 ; 30 נקודות): בבחינה תתבקשו לענות על מספר שאלות. השאלות הללו יתבססו על השאלות המלוות את יחידת הלימוד (השאלות יופיעו באתר הקורס כחלק מכל יחידת לימוד).
- ניתוח טקסט/נתונים (1/1 ; 50 נקודות): המרכיב המרכזי של הבחינה יכלול ניתוח של אירועים פוליטיים/נתונים אשר יפורטו בבחינה. יהיה עליכם לעשות שימוש בידע ובכלים שנרכשו בקורס על מנת לענות על מספר שאלות לצורך ניתוח האירועים/הנתונים הללו. חלק זה מבוסס בעיקרו על הבנה מעמיקה של הדיונים בשיעורים ויכולת להציג ניתוח השוואתי של הסוגיה לאור הדיונים בשיעורים.

בוחר מגן בנושא המדיניות הנלמדות בקורס (30% מציון הקורס)

מרכיב משמעותי בקורס מתבסס על לימוד **עצמאי ומעמיק** של המדיניות הבאות: ארצות הברית, בריטניה, צרפת, גרמניה, ניגריה והודו. במהלך הסמסטר יתקיים בוחר על מדיניות אלו שיורכב משאלות רב ברירה וכן שאלות נכון/לא נכון. הבוחר הינו **בוחר מגן**, כלומר, הציון ניכלל בחישוב הציון הסופי של הקורס **רק אם** הציון בבוחר המגן יהיה גבוה מהציון בבחינת הסיכום. **ביצוע בוחר המגן הוא תנאי זכאות לציון בקורס**. בקשות לקיום מועד נוסף יש להפנות **לוועדת ההוראה המחלקתית** בהתאם לנהלי האוניברסיטה.

שימו לב, הציון הסופי בבוחר המגן הוא דיפרנציאלי על מנת לתגמל הצטיינות. דהיינו, ציון 80 ומעלה מזכה בציון בוחר סופי של 100 וציון 78-70 מזכה בציון בוחר סופי של 80. ציון הנמוך מ 70 לא מזכה בבנוס.

הלימוד על המדיניות הללו יתבסס על הספר:

Bingham Powell Jr., Russell J. Dalton and Kaare Strom, 2015. *Comparative politics today: A world view*. Boston: Pearson. (11th Edition).

הספר נמצא בספריית השמורים וכן להשאלה ל 7 ימים.

בוחר המגן יתקיים בתאריך 16/11/17 בשעות 16-18.

תרגילים (3*3 9% מציון הקורס)

במהלך הקורס תתבקשו להגיש שלושה תרגילים (**בלבד**) מתוך חמישה תרגילים על פי הפירוט בסילבוס. מטרת התרגילים היא ליצור הכנה ללמידה בשיעורים עצמם וכן הכנה לבחינה. **את התרגילים יש להגיש כמסמך WORD בלבד דרך מערכת המודל**. שימו לב, **לא ניתן להגיש את התרגילים באיחור. כמו כן, האחריות על ההגשה דרך המערכת חלה על הסטודנט**. ניתן לפנות לתמיכת המודל על מנת לקבל סיוע טכני. לא יתקבלו תרגילים באמצעות דואר אלקטרוני. הגשת תרגילים שלא בהתאם להנחיות תמנע את בדיקתם. הציון הניתן על התרגילים הינו עובר/לא עובר בלבד. את התרגילים יש להגיש בהתאם **לכללי האתיקה האקדמית המפורטים במזכירות האקדמית**. כלומר, התרגילים, על כל חלקיהם, אמורים להיות תרגילים מקוריים.

תכנית המפגשים*

נושאי הדיון וחומר הקריאה	תאריך	מפגש	
מפגש פתיחה	23/10	1	מבוא
השיטה ההשוואתית וגישה מוסדית לניתוח פוליטי הייג והרופ פרק 5.	25/10	2	
	30/10	3	
	1/11	4	
מדינה ומדינתיות הייג והרופ פרקים 1, 2. תרגיל 1: מבט השוואתי על ניגריה והודו להגשה עד ה 5/11 בשעה 1200	6/11	5	השוואת מדינות ומשטרים
	8/11	6	
הבחירות בגרמניה: פאנל מרצים אורחים	13/11	7	
משטרים לא דמוקרטים, משטרים דמוקרטים ודמוקרטיזציה הייג והרופ פרקים 3, 4.	15/11	8	
חוקות ובקרה שיפוטית הייג והרופ פרק 13.	22/11	10	מוסדות
	תרגיל 2: מבט השוואתי על החוקה האמריקאית וחוקת עיראק להגשה עד 19/11 בשעה 1200.	27/11	
ממשל מרובה רמות והאיחוד האירופי הייג והרופ פרק 14. Caramani, ch 23	29/11	12	
	4/12	13	
רשויות השלטון - הרשות המחוקקת, המבצעת והסדרת היחסים ביניהם במשטרים שונים הייג והרופ פרקים 15,16.	6/12	13	
	11/12	14	
תרגיל 3: ניתוח בג"ץ חוק ההסדרים להגשה עד 30/11 בשעה 1200.	13/12	15	
תרגיל 4: המשטר בארצות הברית ובבריטניה במבט השוואתי להגשה עד 10/12 בשעה 1200.	18/12	16	
המערכת האלקטוראלית ו"הנדסה" אלקטוראלית הייג והרופ פרק 10. תרגיל 5: ניתוח תוצאות בחירות להגשה עד 24/12 בשעה 1200.	20/12	17	
	25/12	18	
	27/12	19	
	1/1	20	
תרבות פוליטית הייג והרופ פרק 6.	3/1	21	תהליכים ושחקנים
	8/1	22	
השתתפות פוליטית, תנועות מחאה, קבוצות אינטרס ומפלגות הייג והרופ פרקים 9,11,12.	10/1	23	
	15/1	24	
תקשורת פוליטית, דעת קהל וסיכום הקורס הייג והרופ פרק 7.	17/1	25	

*תוכנית הקורס נתונה לשינויים בהתאם לשינוי הרצאות אורח שונות במהלך הקורס.